

Knetterende Letteren
Het huistijdschrift van Luisterpunt
April 2019

Inhoudsopgave:

Op de Hoogte

De Reva- en Ziezobeurs

Een gesprek met Ditmar Goes, lezer van onze bibliotheek en student radio aan het Ricts

Heerlijk ontspannend: 'Kat is koning' van Veronique Puts, 'De jacht op jou' van Isabelle Ronin en 'Het laatste dat ze deed' van Gregg Olsen

Deel 1: 'Kat is koning' van Veronique Puts

Deel 2: 'De jacht op jou' van Isabelle Ronin

Deel 3: 'Het laatste dat ze deed' van Gregg Olsen

Auteurs lezen voor en wel in uw oor: 'Mensen als ik' van Christophe Vekeman en '444 blunders die de geschiedenis bijna hebben veranderd' van Herman Boel

Deel 1: 'Mensen als ik' van Christophe Vekeman

Deel 2: '444 blunders die de geschiedenis hebben veranderd (of bijna hebben veranderd)' van Herman Boel

Het Neusje van de Zalm: drie bekroonde romans over de jaren dertig en veertig

Deel 1: 'De orde van de dag' van Éric Vuillard

Deel 2: 'De verdwijning van Josef Mengele' van Olivier Guez

Deel 3: 'Die nacht zag ik haar' van Drago Jancar

Hedendaags: drie boeken over Islamitische Staat

Deel 1: 'Waar blijf ik met dat licht van mij?' van Kristin Verellen

Deel 2: 'Twee zussen: bruiden van IS' van Asne Seierstad

Deel 3: 'Aal onder water' van Ali Zamir

Historie. Historia. 'Kongokorset' van Herlinde Leyssens en 'De kinderen van Save: een geschiedenis tussen Afrika en België' van Sarah Heynssens

Deel 1: 'Kongokorset' van Herlinde Leyssens

Deel 2: 'De kinderen van Save: een geschiedenis tussen Afrika en België' van Sarah Heynssens

Vertel me een verhaal: 'Het wonderbaarlijke milligram' van Juan José Arreola.

Het hoorspel 'Franek' van Eduard Konig.

Op de Hoogte

De Reva- en Ziezobeurs

Dit jaar vallen de twee beurzen Ziezo en Reva samen. Ze hebben beide plaats in Flanders Expo in Gent op donderdag 25, vrijdag 26 en zaterdag 27 april telkens van tien tot zes. Ziezo-Vlaanderen is een beursevent over alle aspecten van hulpmiddelen voor mensen met een visuele beperking. Reva is een informatiebeurs voor mensen met om het even welke beperking. Op de website van Ziezo-Vlaanderen heeft een enthousiaste medewerker volgende tekst gezet:

“Uw favoriete boek of krant lezen gaat moeizaam? Uw ogen laten het afweten bij dagelijkse activiteiten? U kunt uw favoriete bezigheden niet meer doen omdat u slecht ziet? Kom dan naar het event Ziezo-Vlaanderen en beleef er een interessante dag vol nieuwe mogelijkheden! Ziezo-Vlaanderen toont de beste en nieuwste hulpmiddelen voor slechtziende en blinde mensen en ook de verschillende mogelijkheden van die hulpmiddelen. Bovendien vindt u er, op één plek, zowat alles bijeen wat voor mensen met een visuele handicap bestaat. Het bespaart u een lange zoektocht om te vinden wat u wilt weten: namelijk wat er voor u allemaal mogelijk is. In één dag krijgt u een overzicht van alle mogelijkheden over wonen, werken, lezen, leren, ontspannen - kortom: leven met een visuele beperking. De meeste hulpmiddelen kunt u ter plaatse kopen of bestellen. U ontmoet er ook zeer ervaren hulpmiddelspecialisten. Leg tijdens uw bezoek fijne contacten met ervaringsgenoten. Zo leert u vaak erg vindingrijke en originele mensen kennen. Bovendien lopen er mensen rond die al jarenlang, dag in dag uit, slechtziende en blinde personen bijstaan om hun weg naar het actieve leven terug te vinden. Praat met warme en betrokken experts! Ze maken u wegwijs in het betaalbaar houden van hulpmiddelen.”

Tot zover onze enthousiasteling.

Voor het programma van allerlei presentaties en workshops kunt u terecht op:

www.reva.be

en/of op

www.ziezovlaanderen.be

De kostprijs van een toegangkaart aan de kassa bedraagt vijf euro per persoon. Maar op deze websites kunt u ook terecht voor een gratis toegangkaart voor beide beurzen. Ze worden u toegestuurd met de post. Indien u laat was met de aanvraag ervan, zullen ze voor u klaarliggen aan de ticketbalie van Ziezo-Vlaanderen. Flanders Expo is vlot bereikbaar met het openbaar vervoer. Vanuit het treinstation Gent-Sint-Pieters neemt u tram 1 naar Flanders Expo. Tram 1 rijdt om de zeven minuten van en naar de beurshal. Aan de halte Flanders Expo is er begeleiding voorzien naar de beurshallen. In de beurshal zelf zullen drinkbakken aanwezig zijn voor geleidehonden en naast de beurshal een hondentoilet. Op de ZIEZO-beurs heeft Luisterpunt een gezamenlijke Anderslezenstand met Trankript en Kamelego. De naam van de stand is 'Anders lezen – Daisy-online'. Het nummer van de stand is L H 12. Op de REVA-beurs hebben Luisterpunt, Trankript en Kamelego drie standen naast elkaar. Het nummer van de stand van Luisterpunt, die zich vlak aan de doorgang naar de ZIEZO-beurs bevindt, is V 3. Hebt u een vraag voor ons...? We staan klaar om ze te beantwoorden. Hebt u geen vraag voor ons, dan toch zouden we graag eens met u kennismaken. Dus: komt u even gedag zeggen?

Een gesprek met Ditmar Goes, lezer van onze bibliotheek en student radio aan het Ricts

Ricts is een afkorting voor een prestigieuze hogeschool in Brussel en staat voor ROYAL INSTITUTE for THEATRE, CINEMA and SOUNDS. (...)

Heerlijk ontspannend: 'Kat is koning' van Veronique Puts, 'De jacht op jou' van Isabelle Ronin en 'Het laatste dat ze deed' van Gregg Olsen

Deel 1: 'Kat is koning' van Veronique Puts

De Vlaamse schrijfster, illustratrice en fotografe Veronique Puts schrijft al een aantal jaar columns in 'Dag Allemaal' over haar leven met haar zeer actieve katten. Tegenwoordig is het leven van de familie ook te volgen op Facebook. In vijf boeken zijn de columns en de recente avonturen gepubliceerd, onder meer in 'Vier poten op een buik' en 'Kat is koning'. Dit laatste boek met 56 korte verhalen biedt een humorvol en goed geschreven beeld van het nooit rustige leven van de schrijfster en haar katten. De kattenliefhebbers zullen ervan genieten, zoveel is zeker. Daar zijn vooreerst Chatblis en Pernod. Twee eigenzinnige katten. Gewoon zoals een kat hoort te zijn en hun maniertjes zijn alom bekend bij de kattenmensen. Welke katteneigenaar kent het niet, er wordt thuis een pakketje bezorgd maar de inhoud is totaal niet interessant. Het gaat de kat om de doos. En hoe groot of hoe klein die doos ook is, de kat zal ervoor zorgen dat hij erin past en dit leuke nieuwe plekje zal voorlopig ook niet verlaten worden. Of dat de kat op stap gaat en als het donker is nog niet thuis is. Dat betekent weer een slapeloze nacht, want er kan niet rustig geslapen worden voordat de kat weer veilig thuis is. "Tegen middernacht zat ik depressief op het stoeltje onder de appelboom. Wat nu? Ik kon toch niet gaan slapen zonder dat Pernod thuis was? En hoorde ik daar een angstig piepen in de verte?" Kortom: vrolijke verhalen en verdrietige verhalen. Het verlies van een huisdier, maar ook weer de vreugde van een nieuw huisdier waar je weer net zoveel aan gehecht raakt. De kennismaking met Cootje brengt leuke herinneringen met zich mee en ook dit katje laat je weer smelten. "Net als mijn echtgenoot me glimlachend doch vastberaden op het hart drukt dat ik de verf beslist niet uit het oog mag verliezen, stapt Cootje achter zijn rug met vier poten vol in de verfbak." (...)

Deel 2: 'De jacht op jou' van Isabelle Ronin

Wanneer de cynische, ambitieuze studente Veronica uit haar appartement gekickt wordt en ze na een avondje stappen te dronken is om na te denken, neemt basketballer Caleb haar mee naar zijn appartement, zodat ze haar roes kan uitslapen. Als blijkt dat Veronica geen woonplaats heeft, biedt hij haar een tijdelijke slaapplek aan in de logeerkamer. Vanaf het eerste moment kan Caleb zijn ogen niet afhouden van deze onbereikbare vreemdelinge en hij voelt iets wat hij nog niet eerder voelde: de onstillbare drang haar voor zich te winnen. Maar dat is nog niet zo makkelijk, want Veronica heeft andere dingen aan haar hoofd en haar hart is niet zomaar te veroveren. 'De jacht op jou' is een episch liefdesspel, waaraan je vanaf pagina één verslaafd raakt. Met een pure stijl en een afwisselend perspectief is dit boek een absolute must read. Miljoenen lezers raakten in de ban. Isabelle Ronin is een Canadese auteur en woont in Winnipeg, Manitoba. (...)

Deel 3: 'Het laatste dat ze deed' van Gregg Olsen

In een stadje in de Amerikaanse staat Oregon verdwijnt het driejarige zoontje van Carole en David spoorloos. Hun onbezorgde leven in hun paleis aan de rivier stort in en alles wat perfect leek, begint langzaam af te brokkelen. Maar ook hun burens en goede vrienden Liz en Owen laat dit niet onberoerd. Verdriet, wanhoop, schuldgevoel, angst en verwijten nemen de voornaamste plaats in, terwijl de politie onderzoek doet bij burens en toeristen. Ook blijkt een menselijk drama van twintig jaar tevoren een belangrijke rol te spelen bij deze gebeurtenis.

De ontkenning is verrassend. De lezer ervaart hoe langzaam maar zeker huwelijken uiteenvallen en hoe een psychisch labiele vrouw allengs verder afglijdt... (...)

Gregg Olsen. Het laatste dat ze deed. Speelduur: 12 uur Boeknummer: 26750.

Veronique Puts. Kat is koning. Speelduur: 2 uur 30. Boeknummer: 26532.

Vier poten op een buik. Speelduur: 2 uur 40. Boeknummer: 25619.

Isabelle Ronin. De jacht op jou. Speelduur: 12 uur. Boeknummer: 26815.

Auteurs lezen voor en wel in uw oor: 'Mensen als ik' van Christophe Vekeman en '444 blunders die de geschiedenis bijna hebben veranderd' van Herman Boel

Deel 1: 'Mensen als ik' van Christophe Vekeman

De eerste zin van dit boek luidt: "Lieve heer, dacht ik." En daarmee heeft u meteen de kortste zin uit Christophe Vekemans nieuwe roman gelezen. In 'Mensen als ik' brengt hij immers op zijn bekende flamboyante manier een stukje uitbundige autobiografie. Of net niet, want de alom bekende schrijver met de cowboyhoed en dito boots blijkt opeens een snor te hebben en terwijl zijn vrouw voor het werk in Japan zit, trekt hij bloedgeil naar het Gentse hoerenkwartier, waar hij flink van bil gaat met 'de Hesp'. We laten de details liever aan uw verbeelding over, maar blijven toch met een belangrijke vraag zitten: zou Christophe Vekeman dat écht doen? Het boek 'Mensen als ik' begint op het moment dat het hoofdpersonage genaamd Christophe Vekeman tot het besluit komt dat hij wel heel erg alleen leeft en daarom maar eens op zoek moet naar mensen zoals hijzelf. Hij heeft natuurlijk zijn vrouw Mieke en de drie andere leden van het cowboyhoedenkwartet met wie hij regelmatig een pint gaat drinken in café 'De Buffel', maar dat is niet langer voldoende. Net wanneer hij ontdekt dat de ouwe vrouwen in zijn parochiekerk, noch zijn West-Vlaamse collega's van 'Pompidou' soelaas kunnen bieden, geeft een fan hem een tip. Misschien moet hij maar eens een optreden meepikken in de 'Bottoms Up', een goed draaiende countrykeet op nog geen halfuur rijden van Gent. Vekeman volgt haar raad, raakt er slaags met een andere bezoeker en vreest vanaf die dag diens zoete wraak. De angst vreet aan hem, hij wordt bij wijze van spreken een schaduw van zichzelf, en dan hebben we het nog niet eens over de linkerbijbalontsteking waardoor hij van de dokter niet langer een spannende jeans mag dragen, maar wel een joggingbroek. Probeer die maar eens te combineren met een cowboyhoed en dito boots. Vekeman heeft niet alleen een grappige roman geschreven, soms zoomt hij ook in op de minder flitsende kanten van het bestaan, als wilde hij de rem even opzetten, zodat je als lezer wat kunt ontspannen. Het zijn levensechte scènes waarin de verveling van alledag wordt weergegeven, er geleuterd en gezaagd wordt en de boogschuit van 'De Buffel' naar zijn huis recht tegenover de kerk als een calvarie voelt. 'Zelfs geen kanker hebben is geen reden om te juichen', denk je dan samen met hem. Christophe Vekeman las zijn boek 'Mensen als ik' zelf in in onze bibliotheek. (...)

Deel 2: '444 blunders die de geschiedenis hebben veranderd (of bijna hebben veranderd)' van Herman Boel

De ondertitel van '444 blunders' luidt: 'De ontdekking van het chocoladekoekje, hoe een gemiste afslag WO I ontketende en waarom je een schilderij beter niet zelf restaureert'. Politicus Rik Daems die zijn eigen wijn bij een blinde test op tv "rotslecht" noemt, voetballer Jonathan Legear die een joekel van een spelfout op zijn lijf laat tatoeëren of koningin Mathilde die Lukaku in plaats van Origi feliciteert met zijn WK-doelpunt. Deze en minder bekende uitschuiers bundelde Herman Boel in het boek '444 blunders die de geschiedenis hebben veranderd (of bijna hebben veranderd)'.

Een voorsmaakje. Dodelijke misrekening. John Sedgewick is een generaal van de noordelijken in de Amerikaanse Burgeroorlog. In de slag bij het gerechtsgebouw van Spotsylvania bevinden de zuidelijke scherpschutters zich op amper 900 meter. Toch is Sedgewick woest omdat zijn soldaten dekking zoeken: Waarom duiken jullie weg? Van die afstand kunnen ze nog niet eens een olifant raken! Het zullen zijn laatste woorden worden. Nauwelijks enkele momenten later raakt een van de scherpschutters Sedgewick onder het linkeroog en valt de generaal dood neer.

42 jaar zonder een woord. In 1921 vindt de politie in Philadelphia een huilende jonge vrouw van 23 die door de straten doolt. Wanneer ze haar willen ondervragen, lijkt ze alleen te kunnen brabbelen. De vrouw wordt opgenomen in het ziekenhuis. De eerste zes jaar blijft ze brabbelen, daarna hult ze zich 42 jaar in stilzwijgen. Helaas is niemand op het idee gekomen om te onderzoeken of ze misschien anderstalig is. Want als een personeelslid haar in 1968 in het Oekraïens aanspreekt, begint de vrouw zowaar te antwoorden. In 1969 wordt ze na 48 jaar uit het ziekenhuis ontslagen.

Malaysia Airlines uit de bocht. 2014 was een horrorjaar voor Malaysia Airlines. Een vliegtuig verdween van de aardbol, een ander werd neergehaald met 298 inzittenden aan boord. Wanneer de luchtvaartmaatschappij eind 2014 een campagne lanceert met de ongelukkig geformuleerde vraag: "Wilt u ergens heen maar weet u niet waar naartoe?", is de verontwaardiging groot.

Ook de Scandinavische stofzuigerproducent Electrolux is niet altijd even succesvol met zijn campagnes. Wanneer ze hun Europese slogan vertalen naar de Verenigde Staten, wordt dat: Nothing sucks like an Electrolux. Maar als iets sucks in de VS, wil dat meestal zeggen dat het waardeloos is.

Oeps, trap vergeten. De Spaanse bank Caixa Galicia wil in Benidorm een gigantische woontoren bouwen die veel groter zal zijn dan de huidige appartementsgebouwen. Het bouwsel zou aanvankelijk twintig etages tellen. Maar in de loop van de werken doen de enthousiaste ontwikkelaars daar nog eens 27 verdiepingen bij. 'Klein' probleem: vanaf de 21ste verdieping hebben de architecten geen ruimte voorzien voor een lift. Wie onder het dak woont, mag dus telkens 27 etages te voet beklimmen.

Het duurste koppelteken in de geschiedenis. In 1962 is de Mariner 1, de allereerste interplanetaire sonde, klaar om door NASA te worden gelanceerd. Maar de sonde ontploft al enkele minuten na de lancering. Na onderzoek blijkt dat er in de codes voor baan en snelheid een koppelteken ontbreekt. Sciencefictionauteur Arthur Clarke spreekt over het duurste koppelteken in de geschiedenis.

Een ambassade voor een prikje. Om geld te besparen contracteert het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken in de jaren zeventig Russische bouwvakkers om de nieuwe Amerikaanse ambassade in Moskou te bouwen. Een fameuze misrekening. Als het vele miljoenen dollar kostende gebouw in 1985 eindelijk klaar is, detecteren veiligheidsexperts duizenden elektronische dioden in het beton en honderden kleine microfoons die verborgen zitten in de stalen balken. Het Amerikaanse Congres vindt er niet beter op dan 240 miljoen dollar te spenderen aan een nieuwbouw, dit keer zonder Russische bouwvakkers.

Paus heeft pest aan katten. In 1232 besluit paus Gregorius IX dat katten dieren zijn die onder een hoedje spelen met de duivel. Hij draagt de bevolking op om de dieren massaal te doden. Gevolg: door de daaropvolgende rattenplaag verspreidt de pest zich razendsnel. De zwarte dood kost in de veertiende eeuw wereldwijd aan 75 tot 100 miljoen mensen het leven. Cruiseschip kan de haven niet uit. In mei 2012 wordt in de Chinese stad Wenzhou een nieuw vijfsterrencruiseschip, de Parel 7, te water gelaten. Het schip heeft 35 miljoen euro gekost en is 33 meter hoog. De bouwers hebben helaas geen rekening gehouden met de bruggen over de rivier de Ou. Bij zijn eerste vaart botst de Parel 7 tegen een brug. Het schip wordt door vier sleepboten terug naar de haven gebracht, waar het sindsdien dienst doet als drijvend

hotel.

Herman Boel las zijn boek '444 blunders die de geschiedenis hebben veranderd (of bijna hebben veranderd)' zelf in in onze bibliotheek. (...)

Herman Boel. 444 blunders die de geschiedenis hebben veranderd (of bijna hebben veranderd). Ingelezen door de auteur. Speelduur: 8 uur. Boeknummer: 26314.

Christophe Vekeman. Mensen als ik. Ingelezen door de auteur. Speelduur: 4 uur. Boeknummer: 26358.

Het Neusje van de Zalm: drie bekroonde romans over de jaren dertig en veertig

Deel 1: 'De orde van de dag' van Éric Vuillard

'De grootste rampen komen vaak in kleine stapjes', schrijft Éric Vuillard in zijn roman 'De orde van de dag', waarmee hij in 2017 de Prix Goncourt won.

"De zon is een koude ster. Haar hart, ijsnaalden. Haar licht, meedogenloos. In februari zijn de bomen dood, de rivier is versteend, alsof haar bron geen water meer spuwt en de zee het niet meer kan verzwelgen. 's Ochtends vroeg geen enkel geluid, geen zingende vogel, niets. Dan een auto, en nog een, en opeens voetstappen, gestalten die we niet kunnen zien."

Zo begint de korte historische roman 'De orde van de dag', en de lezer begrijpt meteen waarom de jury van de Prix Goncourt - al meer dan een eeuw de belangrijkste literaire prijs in het Franse taalgebied - dit boek twee jaar geleden heeft bekroond: deze schrijver heeft een bijzondere, indringende stem. Vuillard heeft aan een paar woorden genoeg om een ondergangssfeer op te roepen. Inderdaad, een ondergangssfeer. Want wat volgt is allereerst het relaas van de geheime bijeenkomst in de Reichstag, kort voor de machtsovername door de nazi's, waar de crème van de Duitse grootindustriëlen zich achter Hitler en de zijnen schaarde. Gustav Krupp, de vertegenwoordigers van Opel, Siemens, ze zijn die twintigste februari 1933 allemaal aanwezig in het kantoor van Hermann Göring. Het is inmiddels meer dan vijftig jaar geleden, geen van de betrokkenen is nog onder ons, maar Vuillard herinnert zijn lezers eraan dat we volop leven tussen de producten van de firma's die toen, ter wille van de arbeidsrust, een misdadig verbond aangingen met de nazi's en die later uit concentratiekampen de goedkope arbeiders zouden halen die nodig waren om de productie op peil te houden:

"Het zijn onze auto's, onze wasmachines, onze schoonmaakproducten, onze wekkerradio's, de verzekering van ons huis, de batterij van onze horloges. Ons dagelijks leven behoort hen toe. Ze verzorgen ons, ze kleden ons, verlichten ons, ze vervoeren ons over de wegen van de wereld en ze sussen ons."

Het tweede deel van het boek laat gevolgen zien van dit onzalig verbond. Met goed gekozen details geeft Vuillard een beeld van het verloop van de annexatie van Oostenrijk door Duitsland, vijf jaar na de bijeenkomst. In prachtige anekdotes over bluf, ploertige vulgariteit en incompetentie, in scherpe portretten, kleine maar onthullende trekjes van hoofdrolspelers, zoekt Vuillard de kleinmenselijke waarheid achter de grote gebeurtenissen. De Oostenrijkse dictator Schuschnigg en de ijdele, maar doortrapte Ribbentrop ('Ribbensnob' voor zijn studievrienden) zijn daarbij bijzonder fraai getekend. Vuillard schaart zich met dit boek bij een opvallend groepje relatief jonge Franse schrijvers die de laatste jaren veel aandacht trokken met boeken over de Tweede Wereldoorlog, de aanloop ertoe en de gebeurtenissen die eruit voortvloeiden. Die oorlog is na het einde ervan overigens nooit weggeweest uit de Franse literatuur, mede dankzij het infame collaborateursbewind van de vroegere oorlogsheld maarschalk Pétain en het feit dat nogal wat belangrijke schrijvers de nieuwe orde omhelsden. Maar sinds het wereldwijde succes, een goede tien jaar geleden, van Jonathan Littells verpletterende roman 'De Welwillenden' is die periode ook onderwerp geworden voor schrijvers die lang na de het slot van de krijgshandelingen zijn geboren. Zo

schreef Laurent Binet (1972) de veelbekroonde bestseller 'HhhH' over de aanslag op Heydrich in Praag, die ook bij ons veel succes had en ging de Renaudot-prijs in 2017 naar Olivier Guez voor 'La Disparition de Josef Mengele', waarover we het straks nog zullen hebben. Zelf hebben deze auteurs enkel de tegenwoordige, uitzonderlijk lange periode van vrede gekend, maar zij vragen zich af wat het voor hen zou hebben betekend om te leven in tijden waarin zo veel - levens, maar ook waarden en waardigheid - op het spel stond. Wat deze boeken ook met elkaar en met het boek van Vuillard gemeen hebben, is dat ze als roman worden betiteld, maar dat strikt genomen niet zijn: het gaat eerder om feitenrelazen, maar dan op een persoonlijker manier verteld dan een geschiedschrijver dat zou kunnen of mogen doen. Hun boeken zijn nu eens gelardeerd met eigen belevenissen, zoals bij Binet, dan weer met algemenere bespiegelingen, zoals bij Vuillard. Maar bovenal gaan al deze boeken over de verbazing die de schrijvers heeft bevangen dat dat alles ooit heeft kunnen gebeuren, en hun bevreemding dat de excessen vaak zo banaal leken dat zo weinigen zich geroepen voelden om te pogen het opkomend springtij te keren. (...)

Deel 2: 'De verdwijning van Josef Mengele' van Olivier Guez

De mythe van 'Engel des Doods' Josef Mengele is *larger than life*. Olivier Guez brengt hem terug tot menselijke proporties. Josef Mengele is de geschiedenis ingegaan als het archetype van de gewetenloze, sadistische nazi. De Engel des Doods dankt zijn kwalijke reputatie aan zijn activiteiten in Auschwitz, waar hij onder het fluiten van operadeuntjes gevangenen selecteerde voor zijn gruwelijke experimenten op tweelingen, invaliden, dwergen en reuzen. Olivier Guez verdiepte zich voor zijn boek 'De verdwijning van Josef Mengele' niet in de beruchte marteldokter, maar in de oorlogsmisdadiger die eind jaren 40 zijn biezen pakte naar Argentinië, en werd daarvoor bekroond met de Prix Renaudot 2017. De Franse journalist, essayist, auteur en scenarioschrijver kent het onderwerp als zijn broekzak. Zijn scenario voor de film 'Der Staat gegen Fritz Bauer' - een procureur-generaal die een handje hielp bij de opsporing van Adolf Eichmann - werd gelauwerd met de *Deutscher Filmpreis* en in het essay 'L'impossible retour' kwam de geschiedenis van de Joden in het naoorlogse Duitsland aan bod. Samen met Mengele, alias Helmut Gregor, steken we de grote plas over en komen we op 22 juni 1949 met de *North King* in Buenos Aires aan. Vanaf het moment dat de voortvluchtige nazi-arts van boord gaat, zit Guez hem op de hielen en laat hij zijn prooi niet meer los. De auteur volgt hem van het ene onderduikadres naar het andere, beschrijft zijn contactpersonen en zijn bezigheden tot in de details en praat de lezer uitvoerig bij over het Argentinië van de populistische president Perón, waar nazi's thuis waren en waar hardop gedroomd werd van een Derde Wereldoorlog en een Vierde Rijk. De voormalige SS-arts verdiende een dik belegde boterham als vertegenwoordiger van het Duitse familiebedrijf *Mengele Agrartechnik*, voerde bij wijze van bijverdienste clandestiene abortussen uit en haalde herinneringen op aan de goede oude tijd met Eduard Roschmann, beter bekend als 'de Slager van Riga', en Adolf Eichmann. Na diens ontvoering door de Mossad in 1960 was het uit met de pret. De jacht op nazi's was geopend. Mengele nam de benen naar het Paraguay van generaal Stroessner en vervolgens naar Brazilië. Uitgerekend dat 'chaotische land vol bastaards' zou de laatste halte worden van de Duitse eugeneticus. Zijn eenzame laatste levensdagen sleet hij in een bouwval in een armoedige wijk van São Paulo. Zijn lijdensweg eindigde in 1979 op een Braziliaans strand, maar zijn spook bleef nog geruime tijd rondwaren. Dertig jaar lang had Mengele zich opgejaagd wild gevoeld, maar na zijn dood kwam de kloppacht pas echt op gang. Postuum werd hij een van de meest gezochte misdadigers ter wereld. De wildste verhalen deden de ronde. Dat hij al die tijd onvindbaar en ongrijpbaar was gebleven, werkte de mythevorming in de hand, maar zijn legende was grotendeels te wijten aan Simon Wiesenthal, van wie Guez duidelijk geen hoge pet op heeft. Zijns inziens is de bekende nazi-jager bovenal een geniale verteller die de media op zijn hand wist te krijgen en de wereldopinie wakker hield door 'onwaarschijnlijke verhalen op te hangen'. In werkelijkheid zou de SS-kapitein maar een kleine vis zijn geweest. Moord was in die dagen een staatsonderneming. De meesten van

zijn collega's glipten tussen de mazen van het net, namen hun carrière na de oorlog gewoon weer op en zijn nooit vervolgd. Kennelijk was de denazificatie van Duitsland een lachertje. Schrijvers als Jonathan Littell en Laurent Binet probeerden in romans als 'De welwillenden' en 'HhhH' te begrijpen hoe een mens in een monster verandert, Guez brengt het monster terug tot menselijke proporties. Achter de mythische 'engel des doods' ging volgens hem een lafhartig, middelmatig mannetje schuil, de banaliteit van het kwaad in persoon. Het draaiboek voor zijn roman is grotendeels gedistilleerd uit de dagboeken van Mengele uit die tijd en rijkelijk met namen, gegevens en data gestoffeerd. De vraag is waarom dit boek het label roman heeft meegekregen, want de auteur houdt zich keurig aan de feiten, hanteert vooral journalistieke technieken, neemt nauwelijks literaire vrijheden en blijft op een veilige afstand van zijn onderwerp. Een enkele keer waagt Guez zich aan een *monologue intérieur* of vertelt hij een paar nachtmerries na, maar nooit kruipt hij in de huid van zijn personage. Bij zo'n kille, afstandelijke griezels past een kille, afstandelijke stijl, moet de schrijver hebben gedacht. Zijn Josef Mengele is een gewetenloze, maar al met al banale schurk, die dertig jaar lang peentjes heeft gezweet, doodsbang om opgepakt, ontvoerd of vermoord te worden en overal agenten van de Mossad meende te ontwaren. Een terechte, maar milde straf voor zijn onnoemelijke misdaden tegen de menselijkheid. (...)

Deel 3: 'Die nacht zag ik haar' van Drago Jancar

Het verhaal van een excentrieke vrouw tijdens de Tweede Wereldoorlog groeit bij Drago Jancar uit tot een kritische terugblik op het ontstaan van de republiek Joegoslavië. 'Die nacht zag ik haar' van Drago Jancar werd bekroond met de Kresnikprijs en de *Prix du meilleur livre étranger*. Van alle Sloveense auteurs heeft Drago Jancar wellicht de grootste internationale uitstraling. Zijn romans, toneelstukken en essays werden meermaals vertaald en bekroond. Hij leidde de Sloveense afdeling van PEN, de internationale schrijversvereniging die het opneemt voor auteurs die door de politiek de mond gesnoerd worden. In eigen land is hij al jaren een prominente stem in de publieke opinie. De roman 'Die nacht zag ik haar', die oorspronkelijk in 2010 verscheen, is een toegankelijke kennismaking met zijn werk. Op een nacht in het voorjaar van 1945 ziet majoor Radovanovic in een Italiaans krijgsgevangenenkamp de levensechte verschijning van zijn voormalige geliefde Veronika. Ze hebben elkaar al jaren niet meer gesproken, sinds zij verdween. Volgens het Servische volksgeloof blijven de zielen van de doden rondzwerfen. Zo doemt bij hem de vraag op wat Veronika overkomen is. Jancar laat vijf getuigen aan het woord. Ze hebben Veronika elk op een andere manier gekend en denken elk op een ander moment na de oorlog aan haar terug. Naast Veronika's Servische minnaar Radovanovic zijn dat haar moeder, haar dienstmeisje Jozi, de Duitse arts Horst die tijdens de oorlog vaak het landgoed van Veronika en haar man Leo bezocht, en ten slotte de Sloveense partizaan en boerenzoon Ivan die op datzelfde landgoed werkte als manusje-van-alles. Het gerucht gaat dat Veronika en Leo op een ijsskoude januarinacht in 1944 verdwenen in de besneeuwde bossen rond hun landgoed, opgejaagd door communistische partizanen. Sindsdien werd niks meer van hen vernomen. Veronika en Leo maken deel uit van de steenrijke upper class in Ljubljana. Veronika studeerde in Berlijn, leerde autorijden en haalde als eerste vrouw in Joegoslavië haar vliegbrevet. Haar non-conformistische levensstijl zorgt voor ophef. Zo wandelt ze met een krokodil aan de leiband door Ljubljana. Het dier wordt omgebracht en opgezet nadat het Leo gebeten heeft in bad. Veronika neemt daarna paardrijlessen bij cavalerieofficier Radovanovic. Wanneer een liaison ontstaat tussen de vrijgevochten vrouw en de brute, gezagsgetrouwe militair, wordt Radovanovic op vraag van Leo overgeplaatst naar het conservatieve zuiden. Veronika volgt hem in een armzalig bestaan aan de rand van een zigeunerwijk. Wanneer Leo een kasteel koopt, zwicht Veronika voor de lokroep van haar oude leven. Er komen muzikanten en dichters, maar ook Duitse officieren en partizanen over de vloer. Iedereen voelt zich aangetrokken tot Veronika, en Veronika heeft voor iedereen een goed woord over maar blijft ook ongrijpbaar. Jaloezie en gekwetste trots liggen op de loer en slaan om in haat en wraakgevoelens. Wat begon als een simpele *whodunit*, wordt uiteindelijk

een geslaagd portret van de complexe samenleving in Joegoslavië voor, tijdens en vlak na de Tweede Wereldoorlog. Door mensen uit verschillende etnische groepen en sociale klassen te laten spreken, maakt Drago Jancar de breuklijnen in die samenleving zichtbaar. Jancar groeide op te midden van die breuklijnen. Hij werd geboren in 1948 als kind van een partizaan, maar was vanaf zijn studentenjaren scherp voor het communistische regime van Tito en zat zelfs een tijdje in de gevangenis. Zijn kritische blik op een al te nostalgische omgang met het verleden sijpelt in dit boek door. Dat de gebeurtenissen van de Tweede Wereldoorlog in Joegoslavië onderhuids aanwezig blijven, blijkt uit het nawoord van de vertaler. Jancar baseerde het boek op het leven van een welgesteld koppel dat op het einde van de oorlog verdween. Pas in 2015, vijf jaar nadat de roman verscheen in Slovenië, werden hun lichamen teruggevonden in de buurt van hun kasteel. Dat kasteel was pas enkele jaren eerder door de staat teruggegeven aan de erfgenamen. Ondertussen is het een hotel waar bezoekers nog altijd verwelkomd worden door de opgezette krokodil. (...)

Drago Jancar. Die nacht zag ik haar. Speelduur: 10 uur. Boeknummer: 26739.

Olivier Guez. De verdwijning van Josef Mengele. Speelduur: 7 uur. Boeknummer: 26763. 11 braillebanden. Boeknummer: 43743.

Éric Vuillard. De orde van de dag. Speelduur: 3 uur. Boeknummer: 26703. 4 braillebanden. Boeknummer: 17199.

Hedendaags: drie boeken over Islamitische Staat

Deel 1: 'Waar blijf ik met dat licht van mij?' van Kristin Verellen

Op 22 maart 2016 stond Johan Van Steen in de metro naast de man die zich in Maalbeek opblies en twintig dodelijke slachtoffers maakte. Twee jaar later kwam Johans levenspartner Kristin Verellen met het boek: 'Waar blijf ik met dat licht van mij?', een samenspel van foto's die Johan tijdens de laatste jaren van zijn leven maakte, en gedichten die Kristin tijdens haar rouwproces schreef.

Er is een gat in de wereld
waar niets nog in lijkt te passen
behalve jij die plots verdween
tussen twee hartslagen
boem boem.

Een maand na de afscheidsviering van Johan Van Steen, adviseur-generaal bij de FOD Vervoer en Mobiliteit, krijgt Kristin Verellen zijn gsm terug, in een bruine papieren zak. Verwongen en met een versplinterd scherm. "Ik opende de zak en stak instinctief de stekker in het stopcontact. Het scherm lichtte onverwacht op, en na een tijdje ging zijn screensaver aan: een Boeddha-beeld kwam onder dat gebarsten scherm naar boven. Ik moest naar adem happen. Dat Boeddhagelaat vergezelde Johan al jaren. De klok stond op 9.11 uur, het tijdstip van de ontploffing. Alsof er een boodschap in zat: liefde wint, altijd. Een brandweerman die net na de aanslag in metrostation Maalbeek afdaalde naar de plek van de gruwel, vertelde me dat het meest verschrikkelijke daar beneden het geluid was van de telefoons die maar bleven rinkelen, van mensen die nooit meer zouden opnemen. In dat gerinkel zat de hoop en de wanhoop van mensen die op zoek waren naar hun geliefde. Ook ik ben blijven bellen naar Johan, toen het netwerk was hersteld. Zijn telefoon bleef gaan, maar er nam niemand op. Ik heb Johan die ochtend na de eerste terreuraanslag in Zaventem nog even aan de lijn gehad. Hij was met de metro vertrokken naar zijn werk en ik las hem voor wat ik op het internet vond over Zaventem. Hij luisterde heel bezorgd. Toen werd de verbinding gestoord en viel hij weg. Een overlevende die in dezelfde wagon zat, heeft me achteraf verteld dat iedereen in het metrostel plots met elkaar begon te praten, heel ongewoon was dat. Over

wat er gebeurd was op de luchthaven van Zaventem. Maar net voor de bom ontplofte, daalde er plots een vreemde stilte neer in de wagon. Misschien omdat de dader toen van wagon wisselde en in die van Johan stapte, ik weet het niet. Johan was op slag dood. De wetsdokter zei me dat hij door de luchtverplaatsing werd gedood, de explosie niet heeft gehoord en niet geleden heeft.” (...)

Deel 2: ‘Twee zussen: bruiden van IS’ van Asne Seierstad

De Noorse journaliste Åsne Seierstad dook in het verbijsterende verhaal van twee Somalische tienermeisjes in Oslo die zich in 2013 tot de gruwel van IS bekeerden. Het begint schijnbaar onschuldig, met lessen Arabisch, en met gele post-its met Arabische woordjes op de koelkast. Dan raken de zusjes Ayan en Leila geïntrigeerd door de opruiende lessen van Mustafa, hun koranleraar die dweept met dood en geweld. Wat later worden ze enthousiast lid van de conservatieve moslimjongerenvereniging *Islam Net*. Langzaam maar zeker raken ze doordrongen van de boodschap dat zij anders zijn. Zij zijn puur en onbezoedeld, en dus beter dan Noorse meisjes. Hun rokken en jurken worden langer, wijder en soberder. Plots dragen ze alleen nog zwart, en voeren ze op school strijd om een gezichtssluier te mogen dragen. Op een avond komen ze niet thuis. Naar hun familie sturen ze een e-mail met onder meer deze zin: 'Overal worden moslims aangevallen en we moeten iets doen.' Het is oktober 2013, en de zusjes zijn in het grootste geheim samen naar IS-gebied in Syrië gevlucht, om nooit terug te keren. Ayan is dan negentien, haar zus Leila zestien. Hun vader, Sadiq Juma, gaat hen achterna, en dat is het begin van een uitputtende en levensgevaarlijke odyssee om zijn gezin te herenigen. De Noorse journaliste en auteur Åsne Seierstad kreeg via een documentairemaker de vraag om het waargebeurde verhaal over Sadiqs zoektocht naar zijn dochters in een boek te gieten. Met 'Leila' en 'Ayan' gaf Seierstad de meisjes een fictieve naam, om hun eventuele terugkeer naar Noorwegen niet te belemmeren. De rest van de familie werkte mee aan het boek, onder hun echte naam. (...)

Deel 3: ‘Aal onder water’ van Ali Zamir

In de Indische Oceaan verdrinkt een jonge vrouw. De golven slaan wild over haar heen en haar krachten laten haar in de steek. Maar in het aangezicht van de dood verzamelt Aal nog één keer al haar levenslust en energie om het verhaal van haar leven te vertellen. Aal is de zeventienjarige dochter van Weetal, een visser en onverbeterlijke kletsmajoor op Anjouan, een van de vier eilanden van de Comoren, in de Indische Oceaan. Aal was altijd een ijverige leerling, tot ze smoorverliefd werd op de knappe visser Veelvraat, en begon te spijbelen, te roken en te drinken. En ze raakte zwanger. Uit huis gejaagd belandt ze met 84 anderen op zoek naar een beter leven in het gammele bootje dat door de storm overvallen wordt en omslaat. Dit debuut van de Comorese auteur Ali Zamir maakte diepe indruk in Frankrijk, vanwege de virtueuze taal en compositie. Want 'Aal onder water' is geschreven in één lange zin, als de laatste ademtocht van de heldin Aal. (...)

Ali Zamir. *Aal onder water*. Speelduur: 8 uur. Boeknummer: 26883.

Kristin Verellen. *Waar blijf ik met dat licht van mij?* Speelduur: anderhalf uur. Boeknummer: 26838.

Åsne Seierstad. *Twee zussen : bruiden van IS*. Speelduur: 21 uur. Boeknummer: 26882.

Historie. Historia. ‘Kongokorset’ van Herlinde Leyssens en ‘De kinderen van Save: een geschiedenis tussen Afrika en België’ van Sarah Heynssens

Deel 1: ‘Kongokorset’ van Herlinde Leyssens

‘Kongokorset’ vertelt het verhaal van Gabrielle Deman, die als eerste blanke vrouw ooit Kongo-Vrijstaat doorkruiste. Ze groeit op in het Brussel van rond 1900 tussen haar vaders kunstenaarsvrienden, onder wie Théo van Rysselberghe en Léon Spilliaert. Via haar echtgenoot Albert Sillye, commandant van de Force Publique, zal de ambitieuze wetenschapster Gabrielle op 2 juli 1904 naar Afrika afreizen. ‘Kongokorset’ is gebaseerd op diepgaande research in het Afrikamuseum te Tervuren. Gabrielle Deman was 23 toen ze in 1904 haar veilige thuis in Brussel drie jaar lang inruilde voor het onbekende in Kongo-Vrijstaat. Ze zou de eerste blanke vrouw worden die het land helemaal van west naar oost doorkruiste. En toch verdween haar naam tussen de plooiën van de geschiedenis. Pas nu, dankzij een roman, krijgt haar verhaal de weerklank die het verdient. Het verhaal van een vrijgevochten Brusselse, die meer dan eens haar leven riskeerde. “Kongo is een kuil vol gif en gevaar. Ik probeer vruchteloos om een stilstromend water te zijn.” Het is ergens tussen Stanleyville en Ubundu dat Gabrielle in een brief voor het eerst twijfels met het thuisfront deelt. Ze is ver weg van de stedelijke wereld, verder op de Kongorivier dan een blanke vrouw haar tot dan toe was voorgegaan. Een tocht met vele gevaren. Gabrielle is niet zomaar het eerste het beste meisje, maar de dochter van een invloedrijke Brusselse kunstuitgever en eigenaar van een uitzonderlijke bibliotheek. De vader van Gabrielle houdt een literair salon, en de hele Brusselse intelligentsia van de eeuwwisseling komt bij het gezin Deman over de vloer. Gabrielle heeft het in haar brieven over haar “ooms” Maurice, Emile en Stéphane. Ze doelt dan op grootheden als Nobelprijswinnaar Maurice Maeterlinck en dichters Emile Verhaeren en Stéphane Mallarmé. Het maakt dat Gabrielle opgroeit in een gegoede omgeving vol vrije denkers. Haar door Jules Verne geïnspireerde waanzinnige plan om Natuurwetenschappen te gaan studeren aan de Brusselse universiteit, kan na lang aandringen toch doorgaan. Geen sinecure voor een meisje: ze is de enige vrouw aan de faculteit. In enkele weken tijd wordt ze door haar professoren vakkundig buitengewerkt. Maar Gabrielle wil zich niet settelen in een rustig leven tussen de Brusselse beau monde. In de uitgeverij van haar vader leert ze Albert Sillye kennen, een officier van Leopold II die op het punt staat voor de derde keer naar Kongo-Vrijstaat af te reizen - op dat moment nog geen Belgische kolonie, maar het speelterrein van de koning. De twee beleven een korte en keurige romance, verloven zich op enkele maanden tijd, en schrijven ontelbare brieven tijdens de drie jaar van Albert in Kongo. Voor Gabrielle is Albert haar toekomstige, maar vooral ook haar ticket naar Kongo - weg van de benepen bourgeoisie, recht naar het avontuur. En zo zou het gebeuren. Tussen twee zendingen door trouwt Gabrielle met Albert, die dik tien jaar ouder is dan zij en die ze amper kent. Ze wil niet als gezelschapsdame naar Kongo, wél als wetenschapster. In de jaren dat ze wacht op Albert leert ze in het museum voor Natuurwetenschappen insecten en vlinders opzetten, leert ze fotograferen, en fietst ze door Brussel om haar conditie te verbeteren. Vastberaden om écht iets te betekenen, en niet gewoon een vrouw in korset in een chique villa te zijn. Het maakt dat haar tocht door Kongo er één wordt die de andere blanken daar nooit eerder zagen. En de zwarte bevolking al helemaal niet, wanneer Gabrielle in prauwen of te voet mee op maandenlange expeditie gaat met haar man. Wanneer ze koortsaanvallen en koppensnellers trotseert en meer dan eens door het oog van de naald kruipt. “Eén wachter aan de waterkant is genoeg om het startschot te geven aan de tamtams, die overal de passage van de witte vrouw aankondigen. Ik word hier al beroemd. Dan staan er even later verzamelde groepjes op de oever”, schrijft

ze haar zus Paulette. Gabrielle observeert, beschrijft en legt vast. Tijdens haar drie jaar in de Kongo-Vrijstaat zou ze honderden negatieve opsturen naar het toenmalige Kongomuseum. Haar positie mag dan bevoorrecht zijn, Gabrielle beschrijft ook de grauwe werkelijkheid van die donkere pagina in de Belgische geschiedenis. De zweepslagen, de afgehakte handen. Herlinde Leyssens tekende haar verhaal op aan de hand van de brieven en dagboeken van de vergeten vrouwelijke pionier. "Ik deed research in het Afrikamuseum in Tervuren en een archivaris gaf me een doos archiefmateriaal van Gabrielle. Duizenden documenten, tot dan toe nog door niemand gelezen", zegt de schrijfster. "Eigenlijk wilde ik een andere roman schrijven, maar ik besepte al snel dat ik het verhaal van Gabrielle Deman moest vertellen. Ze was een bijzondere vrouw, maar dat ze een vrouw was, volstond om haar nalatenschap als onbelangrijk te bestempelen." "Het blijft een omstreden tijdperk", zegt Leyssens. "Ik merk bij oud-kolonialen nog de trots over wat ze verwezenlijkt hebben. Tegelijk leeft bij alle Belgen een trauma over wat we daar hebben aangericht. Die dubbelzinnigheid wilde ik niet uit de weg gaan." (...)

Deel 2: 'De kinderen van Save: een geschiedenis tussen Afrika en België' van Sarah Heynssens

In de koloniale geschiedenis van Congo, Rwanda en Burundi worden de driehonderd kinderen van gemengde afkomst die net voor de onafhankelijkheid op transport werden gezet naar België nogal eens vergeten. Historica Sarah Heynssens vertelt hun niet zelden tragische verhaal in haar boek 'De kinderen van Save'. Soms werden de kinderen gewoon van straat geplukt. Andere keren trok de gewestagent naar de moeder met de mededeling dat haar kind van een blanke man was en dus niet in haar familie kon blijven wonen. De moeders werden onder druk gezet om hun kind af te staan. Er zijn mensen die zich nog levendig herinneren hoe ze uit de armen van hun moeder gerukt werden. Dat was vaak traumatisch. Maar er zijn ook andere verhalen over moeders die beseften dat ze de middelen niet hadden om hun kind een opleiding te geven en die het daarom vrijwillig naar Save brachten. Omdat de koloniale autoriteiten ervan uitgingen dat deze metissen verwaarloosd zouden worden in de Afrikaanse gemeenschap, werden ze bij hun moeder weggehaald. Ze kregen een Europese opleiding die beter bij hen paste in speciaal voor hen opgerichte instellingen. In Congo waren er zo een stuk of vijftien, in het mandaatgebied Ruanda-Urundi één: de missie van Save, een 220 hectare grote gemeenschap van de Witte Zusters. Toen het eind jaren vijftig duidelijk werd dat de onafhankelijkheid nakende was, maakten die Witte Zusters zich zorgen. Wat zou er met hun kinderen gebeuren? Na contacten met de Belgische overheid en een aantal liefdadigheidsinstellingen werd beslist hen naar België te evacueren en in pleeggezinnen te plaatsen, hetgeen niet altijd een garantie was op succes. (...)

Herlinde Leyssens. Kongokorset. Speelduur: 16 uur. Boeknummer: 26854.

Sarah Heynssens. De kinderen van Save: een geschiedenis tussen Afrika en België. Speelduur: 10 uur. Boeknummer: 26791.

Vertel me een verhaal: 'Het wonderbaarlijke milligram' van Juan José Arreola.

'Hij werd in 1918 in Mexico geboren. Hij kon in elke eeuw en op elke plaats zijn geboren.' Jorge Luis Borges had maar weinig woorden nodig om in Juan José Arreola een zielsverwant te ontdekken. Net als Borges las Arreola liever Kafka en Schwob dan schrijvers van eigen bodem. Dat werd hem niet door iedereen in dank afgenomen. Toen de verhalenbundel 'Confabulario' in 1952 in Mexico verscheen, werd Arreola enerzijds omarmd

als een groot schrijver, maar er anderzijds van beticht dat hij met de rug naar zijn vaderland schreef. Ironisch genoeg zou Arreola in de loop der jaren in Mexico een literair monument worden terwijl hij buiten de Spaanstalige wereld nauwelijks een voet aan de grond kreeg. 'Het wonderbaarlijke milligram' is daar een sprekend voorbeeld van: deze integrale vertaling van 'Confabulario' is het eerste boek van Arreola dat in het Nederlands verschijnt. Arreola's beste verhalen zijn hierin te vinden. Het kafkaëske 'De wisselwachter' bijvoorbeeld, over een man die met de trein naar T. wil reizen, maar tijdens een gesprek op een verlaten station moet concluderen dat dit een vrijwel onmogelijke onderneming is. Of 'De rinoceros', waarin de tweede echtgenote van rechter McBride voor elkaar krijgt wat de eerste niet was gelukt: haar man eronder krijgen. Net als veel andere verhalen begint 'De rinoceros' ijzersterk: 'Tien jaar lang heb ik slag geleverd met een rinoceros; ik ben de ex-echtgenote van rechter McBride.' (...) Juan José Arreola. Het wonderbaarlijke milligram. Speelduur: 5 uur. Boeknummer: 26666.

Het hoorspel 'Franek' van Eduard Konig.

Een vrijgezel op rijpe leeftijd brengt zijn avonden door in een stil Wiener café. Zijn voorkeur gaat uit naar het zeer late uur, waarop nauwelijks nog één klant in het café aanwezig is. Dan kan hij de vrije teugel laten aan zijn droomverlangen, waarvan de aantrekkelijke jonge dienstster Rosi het voorwerp is. Op een van die avonden doorbreekt de realiteit vroegtijdig zijn fantasie. Een onbekende man komt binnen, gaat aan het tafeltje naast het zijne zitten en dwingt hem naar een somber verhaal over zijn eigen mislukte leven te luisteren. (...)